

## کارشناسی

حضرت علی(ع): دانش راهبر نیکوبی برای ایمان است

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

روش تحصیلی/ گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

استفاده از ماشین حساب ساده مجاز است

-۱ اگر  $\psi_{nlm}$  ویژه تابع انرژی اتم هیدروژن باشد مقدار میانگین عملگر  $L_x$  در این حالت چقدر است؟

$$\sqrt{(l-m)(l-m+1)}\hbar \quad .2$$

$$\frac{\hbar}{2}\sqrt{(l-m)(l+m-1)} \quad .3$$

-۲ کدامیک از عملگرهای ذیل می تواند معرف یک کمیت مشاهده پذیر باشد؟

$$[L_+, L_-] \quad .4$$

$$L_x L_y \quad .3$$

$$x^3 p_x^3 \quad .2$$

$$[L_x, L_y] \quad .1$$

-۳ اگر تابع موج بهنجار یک الکترون در پتانسیل کولنی پروتون  $\psi(r) = C(r^3 + r)e^{-ar^3}$  باشد، احتمال اینکه اندازه گیری:

.۲. اندازه گیری  $L_z^3$  مقدار  $mn^3$  شود، یک است.

.۱. اندازه گیری  $L_z^3$  صفر شود، برابر صفر است.

.۴. اندازه گیری همزمان  $L_z^3$ ,  $L_z^3$  صفر شود، یک است.

.۳. اندازه گیری همزمان  $L_z^3$ ,  $L_z^3$  صفر شود، صفر است.

-۴ تابع موج الکترون در اتم هیدروژن عبارت است از  $\phi = \frac{1}{\sqrt{11}}(\psi_{110} + \psi_{111} - 3\psi_{111})$  است. احتمال اندازه گیری

کمیت  $L_z$  به مقدار صفر چیست؟

$$\frac{1}{4} \quad .4$$

$$\frac{1}{3} \quad .3$$

$$\frac{1}{2} \quad .2$$

$$\frac{1}{1} \quad .1$$

-۵ جایه جاگر عملگرهای  $[L_i, P^i]$  کدام است؟

$$P_i \quad .4$$

$$r_i \quad .3$$

$$L_i \quad .2$$

$$.1$$

cot  $\varphi$  .1

$\tan \varphi$  .3

-۶ کدامیک از توابع ذیل در مختصات کروی ویژه تابع عملگر  $L_z$  است؟

$$\tan \varphi \sin \theta \cos \varphi \quad .2$$

$$\cot \varphi \quad .1$$

$$\sin \theta e^{i\varphi} \quad .4$$

-۷ برای تابع حالت هیدروژن به ازای  $n=2, l=1$  مقدار چشمداشتی  $r^3$ ,  $r$ ,  $r$  به ترتیب از راست به چپ کدام است.

$$2a_0, \frac{3a_0}{4z} \quad .4$$

$$5a_0, 10a_0 \quad .3$$

$$\frac{a_0}{3z}, \frac{n^3 a_0^3}{4z^3} \quad .2$$

$$5a_0, 15a_0 \quad .1$$

## کارشناسی

حضرت علی(ع): دانش راهبر نیکویی برای ایمان است

 فونه سوال  
سی سوال: ۱ یک ذره در پتانسیل  $V(r) = \frac{1}{2}m\omega^2 |\vec{r}|^2$  قرار دارد. تبیغی تا  $n=3$  کدام است؟

زمان آزمون (دقیقه): قسطی: ۶۰ تشریحی: ۶۰

تعداد سوالات: قسطی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

روش تحصیلی/گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد)

-۸ یک ذره در پتانسیل  $V(r) = \frac{1}{2}m\omega^2 |\vec{r}|^2$  قرار دارد. تبیغی تا  $n=3$  کدام است؟

۹ . ۴                    ۳ . ۳                    ۱۰ . ۲                    ۱۲ . ۱

-۹ ذرهای با اسپین  $\frac{1}{2}$  در لحظه  $t=0$  در حالت  $\psi(0)=\frac{1}{\sqrt{2}}\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$  قرار دارد این ذره را در یک میدان مغناطیسی ثابت  $B=(0, 0, B)$  قرار می دهیم مقدار چشم داشتی  $\langle S_y \rangle$  در لحظه  $t$  کدام است؟

۱ . صفر                     $\frac{\hbar}{4}\sin^2 wt$                      $\frac{\hbar}{4}$                      $\frac{\hbar}{4}\cos^2 wt$

-۱۰ پرتوونی در ویژه حالت عملگر  $S_y$  قرار دارد. احتمال اینکه در اندازه‌گیری عملگر  $S_x$  مقدار  $\frac{\hbar}{2}$  به دست آید، چقدر است؟

۱ . ۴                     $-\frac{1}{2}$                     ۰ . ۲                     $\frac{1}{2}$

-۱۱ ویژه مقادیر عملگر  $\hbar\omega\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & 2 \end{bmatrix}$  کدام است؟

$\hbar\omega, 3\hbar\omega$                      $\hbar\omega, 0$                      $\hbar\omega, 4\hbar\omega$                      $\hbar\omega, 2\hbar\omega$

-۱۲ دو ذره بدون اسپین با اندازه حرکت های زاویه‌ای  $l_z = l_1 + l_2 = 1$  در نظر می‌گیریم. مجموع تعداد حالات ممکن برای اندازه حرکت زاویه‌ای کل برابر کدام است؟

۱۳ . ۴                    ۲۱ . ۳                    ۹ . ۲                    ۷ . ۱

-۱۳ اثر اسپین مدار در اتم هیدروژن در کدام یک از حالت های زیر تأثیری ندارد؟

۴ . اوربیتال  $F(3)$                     ۳ . اوربیتال  $d(2)$                     ۲ . اوربیتال  $p(1)$                     ۱ . اوربیتال  $S(0)$

-۱۴ حالت تک تایه برای سیستم متتشکل از دو ذره اسپینی با اسپین  $\frac{1}{2}$  کدام است؟

$\frac{1}{\sqrt{2}}(\chi_{+}^{(1)} + \chi_{+}^{(2)})$                      $\frac{1}{\sqrt{2}}(\chi_{+}^{(1)} - \chi_{+}^{(2)})$   
 $\frac{1}{\sqrt{2}}(\chi_{+}^{(1)}\chi_{-}^{(2)} + \chi_{-}^{(1)}\chi_{+}^{(2)})$                      $\frac{1}{\sqrt{2}}(\chi_{+}^{(1)}\chi_{-}^{(2)} - \chi_{-}^{(1)}\chi_{+}^{(2)})$

## کارشناسی

حضرت علی(ع): دانش راهبر نیکوبی برای ایمان است

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

و شرط تحصیلی/ گذ درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالات جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

۱۵- اثر اشتارک تا مرتبه اول اختلال در اتم هیدروژن برای کدام حالت اتفاق می افتد؟

۲. حالت تبهگن

۱. حالات غیر تبهگن

۴. برای تمام حالات که شامل حالت پایه هم شود.

۳. حالت پایه

۱۶- الکترونی با بار  $e$  و جرم  $m_e$  مقید است روی دایره ای به شعاع  $a$  حرکت کند. این الکترون توسط یک میدان الکتریکی  $E$ 

که ثابت و در صفحه دایره است مختل می شود. تصحیحات ویژه مقادیر انرژی تا مرتبه اول اختلال کدام است؟

$$\frac{eEa}{2} \quad .4$$

$$eEa \quad .3$$

$$-eEa \quad .2$$

$$1. \text{ صفر}$$

۱۷- قاعده جمع توماس - رایشه - کوهن در اختلال مستقل از زمان کدام است؟

$$\sum_n (E_n - E_a) |\langle n | x | a \rangle|^2 \quad .2$$

$$\sum_n (E_n - E_a) |\langle n | x | a \rangle| \quad .1$$

$$\sum_n (E_n + E_a) |\langle n | x | a \rangle|^2 \quad .4$$

$$\sum_n (E_n + E_a) |\langle n | x | a \rangle| \quad .3$$

۱۸- مرتبه بزرگی تصحیح نسبی ناشی از جرم کاهیده الکترون در اتم هیدروژن چقدر است؟

$$4. \text{ صفر}$$

$$10 \quad .6$$

$$10 \quad .4$$

$$10 \quad .5$$

۱۹- اتم هیدروژن را در یک میدان مغناطیسی قوی قرار می دهیم (پدیده پاشن باخ) تراز  $n = 3$  و  $l = 2$  به چند تراز تجزیه می گردد؟

$$7. \quad .4$$

$$8. \quad .3$$

$$12. \quad .2$$

$$18. \quad .1$$

۲۰- حالت پایه در اتم هلیوم چندگانه واگن است؟ از اندر کنش دو الکترون صرف نظر شود

$$16. \quad .4$$

$$12. \quad .3$$

$$4. \quad .2$$

$$2. \quad .1$$

سوالات تشریحی

۱.۷۵ نمره

۱- اثر بهنجار زیمان را توضیح دهید و هامیلتونی و ویژه مقادیر انرژی آن را بنویسید و همچنین شکافتنی تراز حالت  $n=3$  و  $l=2$  را برای آن رسم کنید.

۱.۷۵ نمره

۲- ویژه توابع و ویژه مقادیر عملگر  $L_x L_y + L_y L_x$  را برای دستگاهی با تکانه زاویه ای یک را بدست آورید.

## کارشناسی

حضرت علی(ع): دانش راهبر نیکوبی برای ایمان است

تعداد سوالات: تستی: ۲۰ تشریحی: ۴

عنوان درس: مکانیک کوانتومی ۲

رشته تحصیلی/ گد درس: فیزیک (هسته ای)، فیزیک (اتمی و مولکولی)، فیزیک (حالت جامد) ۱۱۱۳۰۴۳

نمره ۱.۷۵

$$H_1 = \begin{bmatrix} 0 & \delta \\ \delta & 0 \end{bmatrix}$$

-۳ هامیلتونی سیستمی

می افزاییم. با این که  $E_1 - E_2 < \delta$  باشد، ترازهای انرژی هامیلتونی  $H_1 = H_0 + H_1$  تا مرتبه اول اختلال را محاسبه نمایید.

نمره ۱.۷۵ -۴ یک ملکول مت Shankel از دو اتم یکسان را در نظر بگیرید و فرض کنید که هامیلتونی این ملکول به صورت

$$H = \frac{L_z^2}{2I}$$

الف) طیف انرژی و ویژه توابع این ملکول را در دو حالت زیر محاسبه کنید.

ب) تابع موج کل دو اتم دارای اسپین  $\frac{1}{2}$  باشند و در حالت تک تایی باشند.

ج) تابع موج کل دو اتم دارای اسپین  $\frac{1}{2}$  باشند و در حالت سه تایی باشند.

(راهنمایی: تابع موج کل شامل دو بخش تابع موج فضایی و تابع موج امپینی میباشد)